

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008 тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Павленко Ю. Є.

foi+request-82938-d4076c6b@
dostup.pravda.com.ua

Про розгляд запиту

Шановний Юрію Євгенійовичу!

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України розглянуло Ваші запити від 02.03.2021, отримане Міністерством безпосередньо та переслане Міністерством юстиції України, з питань утворення спільного представницького органу та в межах компетенції повідомляє.

Правові засади розробки, укладення та виконання колективних договорів визначає Закон України “Про колективні договори і угоди”.

Статтею 4 цього Закону встановлено, що право на ведення переговорів і укладення колективних договорів, угод надається сторонам соціального діалогу, склад яких визначається відповідно до законодавства про соціальний діалог.

Згідно зі статтею 4 Закону України “Про соціальний діалог в Україні” до сторін соціального діалогу на локальному рівні належать: сторона працівників, суб’єктами якої є первинні профспілкові організації, а в разі їх відсутності – вільно обрані для ведення колективних переговорів представники (представник) працівників; сторона роботодавця, суб’єктами якої є роботодавець та/або уповноважені представники роботодавця.

Відповідно до статті 4 Закону України “Про колективні договори і угоди” за наявності на підприємстві кількох профспілок чи їх об’єднань або інших уповноважених трудовими колективами на представництво органів вони повинні сформувати спільний представницький орган для ведення переговорів і укладення колективного договору.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000D6062F00234C8300

Підписувач Дядюра Ігор Григорович

Дійсний з 15.04.2020 0:00:00 по 15.04.2022 0:00:00

Мінекономіки

4705-07/15289-09 від 11.03.2021
08:34

Отже з метою реалізації профспілками законодавчо встановленого права на ведення переговорів ініціювати процес утворення спільного представницького органу може будь-який суб'єкт сторони працівників.

Зазначене важливо з огляду на норми статті 20 Закону України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”, згідно з якою якщо на підприємстві, в установі або організації діє кілька первинних профспілкових організацій, представництво колективних інтересів працівників підприємства, установи або організації щодо укладання колективного договору здійснюється об'єднаним представницьким органом, який утворюється цими первинними профспілковими організаціями, за ініціативою будь-якої з них. У цьому випадку кожна профспілкова організація має визначитися щодо своїх конкретних зобов'язань за колективним договором та відповідальності за їх невиконання. Представницький орган утворюється на засадах пропорційного представництва. Первинна профспілкова організація, що відмовилася від участі в представницькому органі, позбавляється права представляти інтереси найманих працівників при підписанні колективного договору (стаття 37 вказаного Закону).

Звертаємо увагу, що наразі законодавством не регламентована процедура утворення та ліквідації спільного представницького органу, приєднання до нього, оформлення згоди чи відмови від участі в цьому органі, не передбачена відповідальність за ухилення від процесу утворення такого органу, відповідальність за недопущення до участі в ньому суб'єктів, що висловили відповідне бажання.

Принагідно звертаємо увагу, що усі профспілки рівні перед законом і мають рівні права щодо здійснення представництва та захисту прав і інтересів членів профспілки. Профспілки самостійно організовують свою діяльність, проводять збори, конференції, з'їзди, засідання утворених ними органів, інші заходи, які не суперечать законодавству. Забороняється втручання державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, роботодавців, їх об'єднань у статутну діяльність профспілок, їх організацій та об'єднань (статті 10, 12 Закону України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”).

Щодо участі Ради трудового колективу в спільному представницькому органі слід зазначити наступне.

Статтею 3 Закону України “Про колективні договори і угоди” встановлено, що колективний договір укладається між роботодавцем з однієї сторони і одним або кількома профспілковими органами, а у разі відсутності таких органів – представниками працівників, обраними і уповноваженими трудовим колективом з іншої сторони.

Статтею 4 цього Закону та Закону України “Про соціальний діалог в Україні” право на ведення переговорів і укладення колективних договорів

надано вільно обраним для ведення колективних переговорів представникам (представнику) працівників у разі відсутності первинних профспілкових організацій. Тобто, в разі наявності таких організацій вказане право належить саме їм.

Зазначене відповідає нормам Конвенції Міжнародної організації праці № 135 “Про захист прав представників працівників на підприємстві і можливості, що їм надаються” (далі – Конвенція), згідно з якою термін “представники працівників” означає осіб, яких визнано такими відповідно до національного законодавства чи практики, зокрема:

а) представників професійних спілок, а саме представників, призначених чи обраних професійними спілками або членами таких профспілок; або

б) виборних представників, а саме представників, вільно обраних працівниками підприємства відповідно до положень національного законодавства чи правил або колективних угод, і до функцій яких не входить діяльність, яку визнано як виключну прерогативу професійних спілок у відповідній країні (стаття 3 Конвенції).

Якщо на одному й тому ж підприємстві є як представники професійної спілки, так і виборні представники, має бути вжито відповідних заходів, коли це потрібно, для того, щоб наявність виборних представників не використовувалась для послаблення позиції заінтересованих профспілок або їхніх представників, а також для того, щоб заохочувати співробітництво в усіх відповідних питаннях між виборними представниками та заінтересованими профспілками і їхніми представниками (стаття 5 Конвенції).

У зв'язку з цим звертаємо увагу, що утворена на виконання статті 10 Закону України “Про колективні договори і угоди” з представників сторін робоча комісія готує проект колективного договору з урахуванням пропозицій, що надійшли від працівників. Представники Ради трудового колективу можуть брати участь в опрацюванні проекту колективного договору, надавати пропозиції до його змісту.

Одночасно інформуємо, що листи Міністерства мають роз'яснювальний, інформаційний та рекомендаційний характер і не містять нових правових норм.

З повагою
Заступник Міністра розвитку економіки,
торгівлі та сільського господарства
України з питань цифрового розвитку,
цифрових трансформацій і цифровізації

Ігор ДЯДЮРА